TORAH OHR · PARSHAS MIKEITZ · MAAMAR 4

ת"ר מצות נר חנוכה כו'

The Rabbis taught: the mitzvah of the Chanukah lamp… Beis Shammai say…

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/mikeitz/4/

1 ת"ר [תנו רבנן] מצות נר חנוכה כו'. בש"א [בית שמאי אומרים] יום ראשון מדליק ח' מכאן ואילך פוחת והולך (כמו בפרי החג). ובה"א [ובית הלל אומרים] יום ראשון מדליק א' מכאן ואילך מוסיף והולך (מעלין בקודש כו').

The Rabbis taught: "The mitzvah of the Chanukah lamp, etc." Beis Shammai say: on the first day one lights eight; from then on one goes on decreasing (like the bullocks of the Festival). And Beis Hillel say: on the first day one lights one; from then on one goes on increasing ("we ascend in holiness," etc.).

להבין מה ענין נר חנוכה לפרי החג נקדים מ"ש נר מצוה ותורה אור שהמצות נק' נר וגם כתיב נר ה' נשמת אדם שהנשמה נק' נר.

To understand what the Chanukah lamp has to do with the bullocks of the Festival, let us first preface what is written, "For a mitzvah is a lamp and the Torah is light": the mitzvos are called a lamp. And it is also written, "The lamp of Havayah is the soul of man": the soul is called a lamp.

ובזוהר מבואר שהמצות נק' לבושין אשר הנשמה מתלבשת בהן בג"ע [בגן עדן] וצריכה הנשמה לקיים תרי"ג מצות בכדי שיהיה המלבוש בשלימות

And in the Zohar it is explained that the mitzvos are called garments, in which the soul clothes itself in Gan Eden; and the soul must fulfill the 613 mitzvos so that the garment will be complete.

ואם חסר א' מהמצות חסר לבושו לכן צריכה לבא עוד לקיים המצוה ההיא שחסרה בכדי להשלים המלבוש.

And if one of the mitzvos is lacking, its garment is lacking. Therefore it must come [down] again to fulfill that mitzvah which was lacking, in order to complete the garment.

2 ולבאר ענין הלבוש לנשמה בג"ע [בגן עדן]. דהנה בג"ע [בגן עדן] הנשמות נהנין מזיו השכינה וענין הזיו הוא הארה מאור א"ס

And to explain the matter of the soul's garment in Gan Eden: Now, in Gan Eden the souls take pleasure in the radiance of the Shechinah, and the radiance is a glow from the Infinite Light (Or Ein Sof).

ומתענגים הנשמות בג"ע [בגן עדן] שמשיגים איזה הארה מהזיו ובחי' הזיו הוא הארה מא"ס בלי גבול.

And the souls delight in Gan Eden in that they apprehend some glow of the radiance; and the radiance is a glow from the Infinite One (Ein Sof), without limit.

ולכן אף שבכלל יש רק ב' בחי'. גע"ע [גן עדן עליון] בבריאה. וגע"ת [וגן עדן תחתון] ביצירה. אבל בפרטיות יש השגות בלי גבול צדיקים ילכו מחיל אל חיל אשר נשמתם נתעלו בעילוי אחר עילוי כי אין מספר להשגות אור וזיו אשר היא הארה מאור א"ס ב"ה.

Therefore, although in general there are only two levels, the Higher Gan Eden in Beriah and the Lower Gan Eden in Yetzirah, in detail there are apprehensions without limit: the righteous "go from strength to strength," for their souls ascend from one elevation to another, since there is no number to the apprehensions of the light and radiance, which is a glow from the Infinite Light, blessed be He.

וכל זמן שצריכה הנשמה להתעלות מג"ע [מגן עדן] לחבירו צ"ל מקודם בחינת נהר די נור שיבוטלו כל השגות הקודמות (עיין בד"ה ויהי מקץ)

And whenever the soul must ascend from one Gan Eden to the next, there must first be the level of the River of Fire (nehar di nur), so that all its previous apprehensions are nullified (see the discourse beginning "Vayehi Mikeitz").

כי השגה הקודמת נגד השגה שלמעלה ממנה אין ערוך כלל והיא בטלה לגמרי נגדה אחרי שהשגות הנ"ל הוא להיות משיג הארה מאור א"ס ב"ה א"כ כל השגה יתירה שמשיג מהאור השגה שלמטה בטלה נגדה.

For the previous apprehension, compared to the apprehension above it, bears no comparison at all and is entirely nullified before it. Since these apprehensions are the apprehending of a glow from the Infinite Light, blessed be He, it follows that before every further apprehension one attains of the light, the apprehension below it is nullified.

3 ולבעבור זה כל צדיק נכוה מחופתו של חבירו. היינו מבחינת השגה החופף על חבירו מאחר שאין השגתן א' ויש לכל א' השגה אחרת אשר נהנה מזיו השכינה המאיר עליו.

For this reason "every tzaddik is burned by the canopy of his fellow," that is, by the level of apprehension that forms a canopy (chofef) over his fellow; since their apprehension is not one, and each has a different apprehension, in which he enjoys the radiance of the Shechinah that shines upon him.

וזהו וקדושים בכל יום יהללוך סלה קדושים היינו נשמות בג״ע [בגן עדן] נקראו קדושים יהללוך סלה כל מקום שנאמר סלה הוא בחי׳ בלי גבול אשר תמיד מתחדשים השגתם מאור א״ס אשר היא בלי גבול.

And this is [the meaning of] "And holy ones every day praise You, selah." "Holy ones" are the souls in Gan Eden, who are called holy; "praise You, selah": wherever "selah" is said, it denotes the level of the limitless, for their apprehension is constantly renewed from the Infinite Light, which is without limit.

4 ולכן ארז״ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מוטב דלידייני׳ וליתי לעלמא דאתי כי אין כדאי כל הדינים נגד תענוג השגתו הנ״ל. אף שבג״ע [שבגן עדן] התחתון אין ערוך כלל וכו׳.

Therefore our Sages said, "Better that he be judged and come to the World to Come," for all the judgments are of no account compared to the delight of his apprehension described above. Even in the Lower Gan Eden there is no comparison at all, etc.

וכן ג״ע [גן עדן] תחתון נגד ג״ע [גן עדן] עליון עד רום המעלות כי התענוגי׳ [התענוגים] שנמשכו מאוא״ס [מאור אין סוף] מקור כל התענוגים הם בלי גבול.

And likewise the Lower Gan Eden compared to the Higher Gan Eden, up to the highest heights, for the delights drawn from the Infinite Light, the source of all delights, are without limit.

5 וכמו שרואים בחוש שאף מה שנפל בשבה״כ [בשבירת הכלים] תענוגים גשמיים הוא ג״כ אין שיעור כי יש כמה מיני תענוגים כידוע לאין מספר. אם כן עאכו״כ [על אחת כמה וכמה] השרש ומקור לזה תענוג רוחני אף מגעה״ת [מגן עדן התחתון] הוא בלי גבול מא״ס.

As we see with our own senses that even what fell in the shattering of the vessels, physical delights, is also without measure, for there are many kinds of delights, as is known, without number. If so, all the more is their root and source, spiritual delight, even of the Lower Gan Eden, without limit, from the Infinite One.

6 ולבעבור זה הנשמה שהיא בחינת בע״ג [בעלי גבול / בעל גבול] א״א לה להשיג גילוי הזיו שהוא מהות אלקות כ״א ע״י לבוש שהוא בחי׳ מסך

For this reason the soul, which is a limited being, cannot apprehend the revelation of the radiance, which is the very essence of G-dliness, except through a garment, which is the level of a screen (masach);

וע״י אותו לבוש ומסך יכולה לקבל האור והזיו וכמו שמבוא׳ בע״ח [בעץ חיים] שיש בחי׳ מסך ופרגוד.

and through that garment and screen it is able to receive the light and the radiance, as is explained in Etz Chaim that there is the level of a screen and a curtain (pargod).

7 וכמו ד״מ [דרך משל] אור גדול שאין יכולים להביט בו מחמת רוב בהירותו וכשיש מסך מבדיל אז יכולים לקבל את האור אחר שנתעלם ההארה קצת ע״י מסך

As, for example, a great light which one cannot look at because of its great brightness; but when there is a separating screen, then one can receive the light, once the illumination has been somewhat concealed by the screen.

וכמו דבר חכמה ושכל גדול אין יכולים להסביר לפני קטן בחכמה כ״א ע״י לבוש ומשל אז מבין הדבר כמו״כ [כמו כן] נקראים מצות לבושין שהם ג״כ בחי׳ משל.

And likewise a matter of wisdom and great intellect cannot be explained to one who is small in wisdom except through a garment and a parable; then he understands the matter. So too the mitzvos are called garments, for they too are the level of a parable.

8 וכמ״ש משל הקדמוני היינו שיהי׳ [שיהיה] התגלות עצם רצון אור א״ס זה א״א שיכול לבוא לידי גילוי לשום נברא רק ע״י התלבשות רצונו ית׳ בעשיי׳ [בעשייה] גשמי׳ [גשמיים / גשמיות / גשמית] מעשה המצוה.

As it is written, “the parable of the Primordial One”: that is, that there should be a revelation of the very essence of the will of the Infinite Light; this cannot come to be revealed to any created being except through the clothing of His will, may He be blessed, in physical action, the deed of the mitzvah.

ולכן נק׳ המצות לבושין ושרש המצות גבוה מאד ששרשם מבחי׳ כתר עליון תר״ך עמודי אור.

Therefore the mitzvos are called garments. And the root of the mitzvos is very high, for their root is from the level of the Supernal Keser, the 620 pillars of light.

9 ונשתלשלו ע"י שערות וכו' עד שנשתלשלו למטה בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] ציצית וסוכה ובהם דוקא נתגלה רצונו ית' סוף מעשה במחשבה תחלה נעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן] דפעם א' נאמר בראשי' [בראשית] ברא כו' השמים ואת הארץ שמים תחלה.

And they descended in a chain by way of the "hairs," etc., until they descended below into physical action, tzitzis and sukkah, and in them specifically His will, may He be blessed, is revealed. "The end of action is first in thought," "their beginning is embedded in their end." For in one place it says, "In the beginning [G-d] created, etc., the heavens and the earth": heavens first.

10 וכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים. ארץ תחלה. כאן במעשה. וכאן במחשבה.

And it is written, "On the day that Havayah Elokim made earth and heavens": earth first. The one [speaks] of action, and the other of thought.

ודרך כלל שמים הוא בחי' רוחניות. וארץ בחי' גשמיות ובמעשה קדמה שמים כי בדרך השתלשלות הרוחניות מחיה ומהוה בחי' גשמיות אבל במחשבה קדמה בחי' גשמיות סוף מעשה במח"ת [במחשבה תחלה] כי התגלות האור מסוכ"ע.

And in general, heavens are the level of spirituality, and earth the level of physicality. In action, heavens came first, for in the order of the chain of descent the spiritual gives life to and brings into being the physical; but in thought, the physical came first, "the end of action is first in thought," for the revelation of the light is from the light that encompasses all worlds (sovev kol almin).

11 וגילוי הרצון תר"ך עמודי אור הוא ע"י קיום רצונו בדברים גשמיים ממש אשר שרשם מעולם התהו ובהם דוקא מתלבש רצה"ע [רצון העליון].

And the revelation of the will, the 620 pillars of light, comes through fulfilling His will in truly physical things, whose root is from the World of Tohu; and in them specifically the Supernal will is clothed.

ולכן המצות הם לבושים אשר על ידם תוכל הנשמה להשיג ולהנות התענוג והזיו בג"ע [בגן עדן].

Therefore the mitzvos are garments through which the soul is able to apprehend and enjoy the delight and the radiance in Gan Eden.

12 ולזה המצות הם כמו לבוש שענין הלבוש הוא שאינו בא באדם להיות לו חיות פנימי כמו מזון שנעשה לאחדים ממש עם האדם ומחיה אותו

For this reason the mitzvos are like a garment, for the nature of a garment is that it does not enter into a person to be his inner life-force, as food does, which becomes truly one with the person and gives him life.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] צ"ל שיש במלבושין מעלה יתירה ששרשם מבחי' מקיפים.

And nevertheless one must say that garments have a superior quality, for their root is from the level of the encompassing [lights] (makifim).

13 ולבעבור זה הוא מקיף על האדם ומגין עליו ומשמרו כמו"כ [כמו כן] מעשה המצות אשר שרשם הם מבחי' מקיפים כתר עליון

For this reason [a garment] encompasses a person, protects him and guards him. So too the deed of the mitzvos, whose root is from the level of the encompassing [lights], the Supernal Keser;

לכן לא בא התגלותם למטה בבחי' אור פנימי רק בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] ממש וכידוע שמה שבשרשו יותר גבוה נופל למטה יותר.

therefore their revelation does not come below as an inner light, but only in actual physical action; and, as is known, what is higher in its root falls lower.

אכן ע"י מעשה המצות נעשה בחי' מקיף ומסך שע"י המצות תוכל להתענג בתענוג אא"ס [אור אין סוף] וזהו תכלית ירידת הנשמה ירידה צורך עלייה

Indeed, through the deed of the mitzvos an encompassing [light] and a screen come about, so that through the mitzvos [the soul] is able to delight in the delight of the Infinite Light. And this is the purpose of the soul's descent: a descent for the sake of an ascent.

ע"י עשיית המצוה תוכל לקבל האור והתענוג ע"י מסך הנ"ל אשר מתלבשת הנשמה בג"ע [בגן עדן] בלבושי המצות ומחמת כי המצות שרשם מגולגלתא וכ"ע [וכתר עליון].

Through doing the mitzvah it is able to receive the light and the delight through the screen mentioned above, for the soul clothes itself in Gan Eden in the garments of the mitzvos; and because the root of the mitzvos is from the Gulgalta and the Supernal Keser,

לכן ע"י קיום המצות רצונו יתי והיום לעשותן ולמחר לקבל שכרם בג"ע [בגן עדן] אשר יתגלה אורן אז כשתתלבש הנשמה בלבוש המצות תתענג הנשמה בתענוג אוא"ס [אור אין סוף] בלתי בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] ע"י מסך ולבוש המצות כנ"ל.

therefore, through fulfilling the mitzvos, His will, may He be blessed ("today to do them, and tomorrow to receive their reward" in Gan Eden, where their light will be revealed), then, when the soul clothes itself in the garment of the mitzvos, the soul will delight in the delight of the Infinite Light, which is without limit, through the screen and garment of the mitzvos, as explained above.

אשר הם בחי' ממוצעי' ששרשם נעלה מכ"ע [מכתר עליון] ונשתלשלו למטה בדברים גשמיי' [גשמיים] (ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ ואברהם זקן בא בימים):

For they are intermediaries, whose root is exalted, from the Supernal Keser, and they descended in a chain below into physical things (and see what is written above on the verse "And Avraham was old, advanced in days").

14 וזהו ענין מראות הצובאות כי ענין מראה הוא זכוכית שרואין בה.

And this is the meaning of "the mirrors of the women who assembled": for a mirror (mar'ah) is a glass in which one sees.

אכן נאמר מראות לשון רבים כי יש ב' מראות. אספקלריא המאירה. היינו זכוכית הבהירה אשר ע"י יכולין לראות מרחוק אור ישר.

Yet it says "mirrors" in the plural, because there are two [kinds of] mirrors. [One is] the luminous speculum (aspaklaria hame'irah), that is, clear glass through which one can see from afar by direct light.

15 וזהו ההפרש בין משרע"ה [משה רבינו עליו השלום] לכל הנביאים שבמשה נאמר ומרא' ולא בחידות ונכתב ומראה בסגו"ל שהוא לשון דכר והוא אספקלריא המאירה אשר על ידה אף דבר הרחוק מהאדם רואין אותו דרך אור ישר.

And this is the difference between Moshe our teacher, peace be upon him, and all the prophets: of Moshe it says, "u-mar'eh, and not in riddles," and mar'eh is written with a segol, which is a masculine form; it is the luminous speculum, through which even a thing far from a person is seen by direct light.

כמו כן מעשה המצוה אשר נתלבשה הנשמה בג"ע [בגן עדן] בלבוש המצות ע"י לבוש הנ"ל שע"י מעשה מצות הנ"ל יכולה הנשמה ליהנות מזיו השכינה בג"ע [בגן עדן].

So too the deed of the mitzvah, in whose garment the soul is clothed in Gan Eden: through that garment, through the deed of these mitzvos, the soul is able to enjoy the radiance of the Shechinah in Gan Eden

16 וליהנות מאורו ית' כמו באספקלריא המאירה אור ישר אשר נמשך ונתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ממעלה למטה בג"ע [בגן עדן]. ומשה רבינו ג"כ לא הי' [היה] רואה בלי אספקלריא הנ"ל.

and to enjoy His light, may He be blessed, as through the luminous speculum, by direct light, in which the Infinite Light is drawn down and revealed from above to below in Gan Eden. And Moshe our teacher too did not see without this speculum.

וכמ"ש ומראה ולא בחידות והיינו באספקלרי' [באספקלריא] המאירה אשר בלא אספקלריא לא היה יכול להשיג בחי' אא"ס [אור אין סוף]. אכן שאר הנביאים ראו במראה בקמ"ץ אספקלריא דלא נהרא וביד הנביאים אדמה.

As it is written, "u-mar'eh, and not in riddles," that is, through the luminous speculum, for without a speculum he could not have apprehended the level of the Infinite Light. But the other prophets saw through a mar'ah with a kamatz, the speculum that does not shine, [as it says,] "and through the prophets I am likened."

17 וענין אספקלריא שאינה מאירה הוא הנק' שפיגי"ל דהיינו שיש מסך וכסוי על הזכוכית אבל המסך אינו דבר עב שהוא מסתיר לגמרי ומכסה האור רק דבר דק וקלוש היינו צפוי כסף הידוע.

And the speculum that does not shine is what is called a spiegel [mirror]: that is, there is a screen and covering on the glass; but the screen is not something thick that conceals and covers the light entirely, only something thin and fine, namely the well-known silver coating.

18 ואז כשרואין בו באספקלריא הנ"ל נמשך ממנו או"ח [אור חוזר] אבל אין יכולים לראות דרך הזכוכי' באו"י [באור ישר]

And then, when one looks into this speculum, reflected light is drawn back from it, but one cannot see through the glass by direct light.

ולכן אין רואין מהות הדבר הנראה ועצמותו כמו ע"י אספקלריא המאירה כי אם רק דמות לבד נראה ע"י אספקלריא שאינה מאירה.

And therefore one does not see the essence and very being of the thing seen, as through the luminous speculum; only a likeness is seen through the speculum that does not shine.

אמנם יש באספקלריא שאינה מאירה מעלה א' גבוה במדרגה שיכולין לראות עצמו וגם לראות מאחוריו כידוע מה שאין יכולין לראות באספקלריא המאירה וזהו ארץ קדמה ודו"ק [ודוק].

However, the speculum that does not shine has one quality that is higher in rank: one can see oneself and also see what is behind one, as is known, which cannot be seen through the luminous speculum. And this is [the meaning of] "earth came first"; consider this carefully.

ועד"ז תירצו בגמ' [בגמרא] ביבמות (ספ"ד [סוף פרק ד']) דישעיה שאמר וארא את ה' היינו באספקלריא שאינה מאירה שבה יוכל לראות את ה'. משא"כ באספקלריא המאירה כתיב כי לא יראני כו'.

And in this way they answered in the Gemara in Yevamos (end of chapter 4) that Yeshayahu, who said, "And I saw G-d," [saw] through the speculum that does not shine, in which he could see G-d; whereas of the luminous speculum it is written, "For no man shall see Me, etc."

וענין אספקלריא דלא נהרא הוא בחי' בכל מאדך היינו ענין ירידת הנשמה בגוף ירידה צורך עלייי' [עלייה] להפך נה"ב [נפש הבהמית]

And the speculum that does not shine is the level of "with all your might," that is, the descent of the soul into the body, a descent for the sake of an ascent, to transform the animal soul;

וע"י בחי' אתכפיא ואתהפכא בכל מאדך בלי גבול למעלה מן הכלי אז נמשך מלמעלה ג"כ שלא כסדר ודרך השתלשלות מאיר אור עליון.

and through subduing and transforming [it], "with all your might," without limit, beyond the vessel, then there is drawn from above as well, not in order and not by way of the chain of descent, the shining of the Supernal Light.

19 וזהו אספקלריא דלא נהרא דהיינו ע"י דבר מסך ומבדיל שאין מאיר האור דרך ישר היינו שנה"ב [שנפש הבהמית] הוא מכסה ומסתיר האור.

And this is the speculum that does not shine: that is, through something that screens and separates, so that the light does not shine directly; that is, the animal soul covers and conceals the light.

אכן אין הדבר המבדיל מסך עב שהוא מסתיר לגמרי רק יכול לאתכפייא ולאתהפכא אז נעשה מזה בחי' או"ח [אור חוזר]

Yet the separating thing is not a thick screen that conceals entirely; rather, it can be subdued and transformed, and then reflected light comes about from it,

כמו בזכוכית שע"י המסך המסתיר נוסף ע"י"ז או"ח [אור חוזר] חדש שלא היה מקודם שהי' [שהיה] המסך הנ"ל ויכול לראות אח"ז [אחר זה] אור חדש היינו שיכול לראו' [לראות] גם מאחוריו.

as with glass, where through the concealing screen a new reflected light is added that did not exist before the screen was there, and one can then see a new light, that is, one can see also what is behind one.

כמו"כ [כמו כן] אחר שנתהפכ' [שנתהפכה] נה"ב [נפש הבהמית] אז ע"י בחי' בכל מאדך נתוסף אור המאיר ג"כ יותר מקודם שהיתה הנשמה בגוף ירידה צורך עליי' [עלייה]

So too, after the animal soul has been transformed, then through "with all your might" a light is added that shines more than before the soul was in the body: a descent for the sake of an ascent.

שע"י אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] לעילא לעילא ומאיר שלא ע"פ סדר השתלשלות וזה נק' אספקלריא דלא נהרא (ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ אעשה לו עזר כנגדו)

For when the sitra achra is subdued, the glory of the Holy One, blessed be He, ascends higher and higher, and it shines not according to the order of the chain of descent; and this is called the speculum that does not shine (and see what is written above on "I will make him a helper opposite him").

וענין גילוי זה י"ל [יש לומר] ע"ד שנתבאר במ"א פי' קדושתי למעלה מקדושתכם דמאי קמ"ל [קא משמע לן] פשיטא. אלא דר"ל [דרוצה לומר] כי המצות הם מבחי' כתר כמש"ל [כמה שכתוב לעיל]. וזהו קדושתכ' [קדושתכם] אשר קדשנו וכו'. ונודע שהכתר כלול מב' פרצופים. היינו בחי' עתיק זהו בחי' תחתונה שבמאציל ובחי' א"א זהו שרש הנאצלים.

And this revelation may be understood in the way explained elsewhere on the meaning of "My holiness is above your holiness": what does it teach us? It is obvious! Rather, it means that the mitzvos are from the level of Keser, as explained above, and this is "your holiness": "Who has sanctified us, etc." And it is known that Keser comprises two partzufim: the level of Atik, which is the lowest level within the Emanator, and the level of Arich Anpin, which is the root of the emanated.

20 ועז"א [ועל זה אמר] יכול כמוני. היינו בחי' תחתונה שבמאציל שהוא עתיק. ת"ל [תלמוד לומר] כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם שהמצות ממשיכים מבחי' א"א

And of this it says, "Could it be like Me?", that is, the lowest level within the Emanator, which is Atik. The verse teaches, "For I am holy": My holiness is above your holiness, for the mitzvos draw down from the level of Arich Anpin,

משא"כ עתיק נק' עתיק יומין שנעתק ונבדל מבחי' היומין שהם הלבושים הנעשים מהמצות

whereas Atik is called Atik Yomin (the Ancient of Days) because it is removed (ne'etak) and separate from the level of the "days," which are the garments made from the mitzvos,

שעז"נ [שעל זה נאמר] מי האיש כו' אוהב ימים לראות טוב סומע"ט [סור מרע ועשה טוב] והיינו בבחי' א"א משא"כ בחי' עתיק יומין הוא בחי' קדושתי למעלה כו'

of which it is said, "Who is the man, etc., who loves days to see good?" [and then,] "Turn from evil and do good." And that is in the level of Arich Anpin; whereas the level of Atik Yomin is the level of "My holiness is above, etc."

אך ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] בכל מאדך נמשך גילוי מבחי' זו כו' כי זהו ענין במקום שבעלי תשובה עומדים כו' בחילא יתיר בחי' בכל מאדך כו':

But through the refinement of the animal soul "with all your might," a revelation is drawn from this level, etc. For this is the meaning of "In the place where baalei teshuvah stand, etc.," with greater strength, the level of "with all your might," etc.

21 ולתוספת ביאור בענין הלבושים לנשמה בג"ע [בגן עדן] יובן ע"פ מה שפי' בזוה"ק [בזוהר הקדוש] ס"פ תולדות שהמלאכים בירידתם לעוה"ז מתלבשים בלבוש כי להיותם רוחניים לכן כדי שיומשכו בעולם השפל הוא ע"י לבוש כו'.

And for a further explanation of the soul's garments in Gan Eden, it can be understood from what is explained in the holy Zohar at the end of Parshas Toldos: that the angels, when they descend to this world, clothe themselves in a garment; for since they are spiritual, in order for them to be drawn into the lowly world it must be through a garment, etc.

וכך יובן בהפוך שכדי שהנשמה תשיג ותהנה מזיו השכינה צ"ל ג"כ ע"י לבוש רוחני כנ"ל.

And so it can be understood in reverse: in order for the soul to apprehend and enjoy the radiance of the Shechinah, it too must be through a spiritual garment, as explained above.

אך לכאורה אין המשל דומה שהרי הנשמה היא עצם רוחני וא"כ למה צריכה ללבוש בשביל להשיג הזיו כו'.

But at first glance the analogy does not seem to fit, for the soul is a spiritual entity; if so, why does it need a garment in order to apprehend the radiance, etc.?

אך הענין הוא כי רוחניות וגשמיות שניהם נבראים ומחודשים מאין ליש משא"כ זיו השכינה שהוא גילוי אלקות ממש כמ"ש בפ' חיי שרה ע"פ ואברהם זקן.

But the explanation is that spirituality and physicality are both created and brought into being from nothing to something, whereas the radiance of the Shechinah is a revelation of actual G-dliness, as [explained] in Parshas Chayei Sarah on the verse "And Avraham was old."

והרי האלקות הוא למעלה מרוחניות כמו שהוא למעל' [למעלה / למעלת] מגשמיות שהרי אין ערוך הנבראים לגבי הבורא:

And G-dliness is above spirituality just as it is above physicality, for created beings bear no comparison to the Creator.

22 וזהו המגביהי כו' המשפילי כו'. לכן כדי שתשיג גילוי זה ממש א"א להיות כ"א ע"י לבוש ממעשה המצות כו'

And this is [the meaning of] "Who is enthroned on high, etc., Who looks down low, etc." Therefore, for [the soul] to apprehend this very revelation, it is possible only through a garment from the deed of the mitzvos, etc.

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] צדיקי' [צדיקים] יושבים ועטרותיה' בראשיהם ונהנים מזיו פני' נהנין מזיו הוא גילוי מהות הזיו ממש וזהו כענין הראיה באספקלריא המאירה שהוא השגת המהות ממש ע"י הלבושים מהמצות.

Now our Sages said, "The righteous sit with their crowns on their heads and enjoy the radiance." "Enjoy the radiance" means a revelation of the very essence of the radiance; and this is like seeing through the luminous speculum, which is the apprehension of the very essence, through the garments from the mitzvos.

אך עטרותיהם הוא בחי' מקיף והוא בחי' שלמעלה מזיו וההארה המושגת להם

But "their crowns" is the level of the encompassing [light], and it is a level that is above the radiance and the illumination they apprehend.

לפיכך אין נמשכת בבחי' גילוי כ"א ע"ד הראי' [הראיה] ע"י אספקלריא שאינה מאירה שאין מושג המהות של הנראה רק ע"ד וביד הנביאים אדמה כו'.

Therefore it is not drawn in a revealed way, but only in the manner of seeing through the speculum that does not shine, in which the essence of what is seen is not apprehended, but only in the manner of "and through the prophets I am likened, etc."

ולכן נק' עטרה. (ועמ"ש לקמן בפסוק צאינה וראינה וגו' בעטרה וגו'. וזה נמשך ע"י בכל מאדך כנ"ל):

And therefore it is called a crown. (And see what is written below on the verse "Go out and see, etc., with the crown, etc." And this is drawn through "with all your might," as explained above.)

23 וזהו ענין נר מצוה וענין נר אלקים נשמת אדם היינו ב' בחי' נר. א' הוא אספקלריא המאירה. והב' אספקלריא שאינה מאירה.

And this is the meaning of "a mitzvah is a lamp" and of "The lamp of G-d is the soul of man": they are two kinds of lamp. One is the luminous speculum, and the second the speculum that does not shine.

והענין כי הנה בנר יש שמן ופתילה וב' גווני אור. נהורא אוכמא שעל הפתילה ונהורא חיורא.

And the explanation is that in a lamp there are oil and a wick, and two hues of light: the dark light upon the wick, and the white light.

24 והנה האור שהוא עיקר הנר הוא נאחז בפתילה דוקא. אבל השמן בלתי אפשר שיאחז בו האור בעצמו כ"א ע"י הפתילה ומ"מ השמן הוא הנכלה בהאור וע"י פתילה א' נכלה שמן הרבה כו'.

Now the light, which is the essence of the lamp, takes hold specifically on the wick. But the light cannot take hold of the oil itself except through the wick; and nevertheless it is the oil that is consumed in the light, and through one wick much oil is consumed, etc.

25 וכך הנה מעשה המצות בעוה"ז הם בחי' השמן כמ"ש בזוהר בינוקא דבלק. והיינו שמן משחת קדש ששרשו בח"ע [בחכמה עילאה] ורצון העליון

And so too, the deed of the mitzvos in this world is the level of the oil, as stated in the Zohar in [the section of] the Yanuka in Balak; that is, the oil of holy anointing, whose root is in Supernal Chochmah and the Supernal will.

אך שנשתלשלו וירדו בגשמיות בעוה"ז ע"כ אין דרך שיאחז בהם אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כ"א ע"י הפתילה שהיא הנפש האלקית המקיים המצות ואז הוא הממשיך בהם גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה

But since they descended in a chain and came down into physicality in this world, the Infinite Light, blessed be He, has no way to take hold of them except through the wick, which is the G-dly soul that fulfills the mitzvos; and then it is [the soul] that draws into them the revelation of the Infinite Light, blessed be He.

וכמ"ש אשר יעשה אתם האדם שהאדם הוא העושה אותן למצות שממשיך בהן אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה. משא"כ חסד לאומים.

As it is written, "which man shall do them," for man is the one who makes them into mitzvos, drawing into them the Infinite Light, blessed be He; which is not so with "the kindness of the nations."

26 וזהו ותורה שם בישראל. והיינו ע"י שיש בנפש בחי' מס"נ [מסירות נפש] באחד בק"ש [בקריאת שמע] שהוא בחי' בטול לאוא"ס [לאור אין סוף] ב"ה.

And this is [the meaning of] "and He set a Torah in Israel": that is, because there is in the soul the quality of self-sacrifice (mesirus nefesh) in [saying] "One" in the Shema, which is the level of self-nullification (bittul) to the Infinite Light, blessed be He.

וזהו כמשל הפתילה שבה נאחז האור. והיינו ע"י בטול זה כו' משא"כ בשמן כי הנפש היא רוחנית ויש בה בטול זה משא"כ במעשה המצות עצמן לא שייך לומר כן

And this is like the analogy of the wick on which the light takes hold, that is, through this self-nullification, etc.; which is not so with the oil, for the soul is spiritual and has this self-nullification, whereas of the deed of the mitzvos themselves one cannot say so.

ולכן האור נאחז בפתילה דוקא אלא שבה ועל ידה נמשך גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה במעשה המצות שמדברים גשמיים

And therefore the light takes hold specifically on the wick, except that in it and through it the revelation of the Infinite Light, blessed be He, is drawn into the deed of the mitzvos, which are of physical things;

והוא כמשל השמן הנכלה באור.

and this is like the analogy of the oil that is consumed in the light.

וע"י פתילה א' נכלה שמן הרבה היינו כי נשמה א' מקיים ועושה מצות רבים לאין שיעור בשני חייו.

And through one wick much oil is consumed: that is, one soul fulfills and does countless mitzvos in the years of its life.

27 והנה מהשמן נמשך הנהורא חיורא שהוא כענין בחי' אספקלריא המאירה היינו בחי' אור ישר. והוא בחי' תר"ך עמודי אור כנ"ל. והנהורא אוכמא נמשך מהפתילה כי נהורא אוכמא היא בחי' אספקלריא שאינה מאירה.

Now from the oil is drawn the white light, which is like the level of the luminous speculum, that is, the level of direct light; and it is the level of the 620 pillars of light, as explained above. And the dark light is drawn from the wick, for the dark light is the level of the speculum that does not shine.

28 והוא ענין אהבת בכל מאדך שנמשך מצד התהפכות נה"ב [נפש הבהמית]. כי הפתילה היא נה"א [נפש האלקית] המלובשת בנה"ב [בנפש הבהמית].

And it is the love "with all your might," which is drawn from the transformation of the animal soul. For the wick is the G-dly soul clothed in the animal soul.

כי זה שהנשמה נק' פתילה הוא דוקא בהתלבשותה בגוף שאז נק' היא פתילה לגבי המצות שהם הנק' שמן לומר שהאור נאחז בפתילי' [בפתילה] דוקא כי אז בירידתן למטה הרי הנפש רוחנית והמצות גשמיות.

For the soul is called a wick specifically when it is clothed in the body; then it is called a wick in relation to the mitzvos, which are called oil, meaning that the light takes hold specifically on the wick; for then, in their descent below, the soul is spiritual and the mitzvos are physical.

משא"כ בעלותן למעלה בג"ע [בגן עדן] הרי אדרבה האו"ס [האור אין סוף] נתגלה לנפש ע"י אמצעות הלבושים הנעשים ממעשה המצות

But when they ascend above to Gan Eden, on the contrary, the Infinite Light is revealed to the soul by means of the garments made from the deed of the mitzvos.

א"כ אז המצות הם כמו בחי' פתילה והנפש היא השמן הנכלה באו"ס [באור אין סוף] ב"ה ע"י אמצעות הפתילה הם לבושים מהמצות וכו'. אבל בעוה"ז נהפוך הוא שהנשמה נק' פתילה.

If so, then the mitzvos are like the wick, and the soul is the oil that is consumed in the Infinite Light, blessed be He, by means of the wick, namely the garments from the mitzvos, etc. But in this world it is the reverse: the soul is called the wick.

29 וכיון שכן שאינו נק' פתילה כ"א בהתלבשותה בנה"ב [בנפש הבהמית] לכן נמשך ממנה נהורא אוכמא היא בחי' בכל מאדך וכו' בחי' או"ח [אור חוזר]

And since this is so, that [the soul] is called a wick only when clothed in the animal soul, therefore the dark light is drawn from it, which is the level of "with all your might," etc., the level of reflected light.

וממעשה המצות נמשך נהורא חיורא הוא בחי' שמחה של מצוה ושניהם כא' [כאחד] טובים שיש מעלה יתירה בזה כו' ויש וכו' כנ"ל בענין אספקלרי' [אספקלריא] המאירה ושאינה מאירה.

And from the deed of the mitzvos is drawn the white light, which is the level of the joy of a mitzvah. And both alike are good, for there is a superior quality in this, etc., and there is, etc., as explained above regarding the luminous speculum and the one that does not shine.

וזהו שהנשמה נק' נר וגם המצות נק' נר.

And this is why the soul is called a lamp and the mitzvos too are called a lamp.

והיינו כי הנשמה היא בחי' הפתילה (בהתלבשותה בנה"ב [בנפש הבהמית]) והמצות הם בחי' השמן וע"ז נמשך ב' בחי' אור וכמ"ש ואהבת בגימטריא ב"פ [ב' פעמים] אור. הוא בחי' בכל מאדך ושמחה של מצוה

That is, the soul is the level of the wick (when clothed in the animal soul) and the mitzvos are the level of the oil, and through this two kinds of light are drawn, as it is written, "ve'ahavta" ("and you shall love"), whose numerical value is twice "or" (light): this is the level of "with all your might" and the joy of a mitzvah.

וכמו שבהדלקת הנר מתחלה נמשך ועולה האור שסביב הפתילה שהוא נהורא אוכמא. ואח"כ נמשך ומתגלה הנהורא חיורא.

And just as when a lamp is lit, first the light around the wick, which is the dark light, is drawn and rises, and afterwards the white light is drawn and revealed,

כן מתחלה צ"ל ההעלאה בבחי' בכל מאדך. ואז רוח אייתי רוח ואמשיך רוח גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה על ידי מעשה המצות:

so first there must be the ascent in the level of "with all your might," and then "spirit brings forth spirit and draws down spirit": the revelation of the Infinite Light, blessed be He, through the deed of the mitzvos.

30 והנה ענין העלאת הנרות שהיו במקדש ז' נרות הוא כנגד שבעה מדרגות שיש בכללות עובדי ה'.

Now the matter of kindling the lamps that were in the Sanctuary, seven lamps, corresponds to seven levels that exist among those who serve G-d as a whole.

יש שעבודתו בבחי' אהבה. ויש שעיקר עבודתו בבחינת יראה כו'. ונמשכים מבחי' שבעה רועים המפרנסים כללות נש"י [נשמות ישראל]

There is one whose service is in the mode of love, and there is one whose main service is in the mode of awe, etc. And they are drawn from the level of the seven shepherds who sustain the whole of the souls of Israel

(דאע"פ [דאף על פי] שכל אחד מקבל מכל השבעה רועים מ"מ יש מי שבחי' זו גוברת בו יותר כו' כמ"ש בזוהר בנוי דאברהם כו' בנוי דיצחק כו').

(for although each one receives from all seven shepherds, nevertheless there is one in whom this quality predominates more, etc., as stated in the Zohar, "the children of Avraham, etc., the children of Yitzchak, etc.").

וענין שמונה נרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם

And the eight lamps of Chanukah correspond to the eight princes of men,

וכמ"ש במיכה (סימן ה) אשור כי יבא בארצנו וכו' והקמונו עליו שבעה רועים ושמנה נסיכי אדם

as it is written in Michah (chapter 5): "When Assyria comes into our land, etc., we will raise up against him seven shepherds and eight princes of men."

ובגמ' [ובגמרא] דסוכה (דף נב:) פי' שבעה רועים אברהם יעקב משה כו'. ושמונה נסיכי אדם ישי ושאול כו' ומשיח ואליהו.

And in the Gemara in Sukkah (52b) it explains: the seven shepherds are Avraham, Yaakov, Moshe, etc., and the eight princes of men are Yishai and Shaul, etc., and Mashiach and Eliyahu.

ולהבין זה שהנרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם. והענין כי הנה רועה יש בו ב' פירושים. הא' לשון מפרנס לאחרים כמו רועינו זוננו.

And to understand this, that the Chanukah lamps correspond to the eight princes of men: the explanation is that "shepherd" has two meanings. The first is in the sense of sustaining others, as in "re'enu, zunenu" (shepherd us, nourish us).

31 והבי שהוא רועה את עצמו ר"ל [רוצה לומר] שמתפרנס כמו והאתונות רועות על ידיהן וכן בגמ' [בגמרא] רועה בשדות וכיוצא.

And the second, that he shepherds himself, that is, he is sustained, as in "and the she-donkeys were grazing beside them," and likewise in the Gemara, "grazing in the fields," and the like.

וכן בענין השבעה רועים יש ב' בחי' אלו כי הן המפרנסים כנ"י [כנסת ישראל]. אברהם באהבה כמ"ש אברהם אוהבי ששרשו מחסד עליון שהוא בחי' אהבה ומשפיע מבחי' זו לכנס"י [לכנסת ישראל] ומרע"ה [ומשה רבינו עליו השלום] משפיע בחי' דעת כו'.

And likewise with the seven shepherds there are these two aspects. For they are the ones who sustain the Community of Israel: Avraham with love, as it is written, "Avraham who loved Me," whose root is from the Supernal Chesed, which is the level of love, and he bestows from this level upon the Community of Israel; and Moshe our teacher, peace be upon him, bestows the level of Daas, etc.

32 ונקרא רעיא מהימנא שמפרנס את האמונה על ידי שממשיך דעת ה'. ויעקב משפיע רחמים.

And he is called the Faithful Shepherd (ra'aya mehemna), for he sustains faith (emunah) by drawing down the knowledge of G-d. And Yaakov bestows compassion.

ואמנם הנה ע"י שמפרנסים לכנס"י [לכנסת ישראל] הם מתפרנסים ג"כ כי מודעת זאת שא"ס ב"ה מרומם ומתנשא לאין קץ מבחי' חכמה ומדות כמאמר דלאו מכל אינון מדות איהו כלל.

And indeed, through their sustaining the Community of Israel they too are sustained. For it is known that the Infinite One, blessed be He, is exalted and uplifted without end above the level of Chochmah and the emotive attributes, as the saying goes, "He is not any of these attributes at all."

33 וכדי שיומשך גילוי אור א"ס ב"ה במדות עליונות הוא כפום עובדיהון דב"נ [דבני נשא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] באהבה

And for the revelation of the Infinite Light, blessed be He, to be drawn into the Supernal attributes, it is according to the deeds of human beings: through an arousal from below in love,

אזי כמים הפנים נמשך למעלה ג"כ גילוי אור א"ס ב"ה במדת אהבה וחסד להיות אהבתי אתכם כו'

then, "as water [reflects] face to face," there is also drawn above a revelation of the Infinite Light, blessed be He, in the attribute of love and kindness, so that it is "I have loved you, etc."

ונמצא ע"י שהשבעה רועים משפיעים אהוי"ר [אהבה ויראה] לנש"י [לנשמות ישראל] ע"י"ז האהוי"ר [האהבה ויראה] שמתעורר בנש"י [בנשמות ישראל] נמשך תוספת אור וגילוי מא"ס ב"ה בהמדות עליונות

Thus, through the seven shepherds bestowing love and awe upon the souls of Israel, through the love and awe aroused in the souls of Israel, an additional light and revelation from the Infinite One, blessed be He, is drawn into the Supernal attributes,

שהם שרש בחינת הרועים והרי א"כ הם מתפרנסים ע"י"ז כו'. וזהו אכלו רעים שהם הרועים שהם רעים למקום.

which are the root of the level of the shepherds; and so they are sustained through this, etc. And this is [the meaning of] "Eat, friends (re'im)": they are the shepherds (ro'im), who are friends of the Omnipresent.

34 והנה כמו"כ [כמו כן] יש למעלה ג"כ כמאמר ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים כו' שפרנסה זו הוא שיומשך אור א"ס להיות בבחינת כמראה אדם והיינו ע"י התורה

Now likewise there is [such sustenance] above as well, as the saying goes, "Israel sustains their Father in Heaven, etc." This sustenance is that the Infinite Light be drawn to be in the level of "like the appearance of a man," and that is through the Torah,

וכמ"ש לכו לחמו בלחמי שהתורה היא ג"כ בחי' לחמי כביכול דכמו שע"י הלחם יחיה האדם ותתחבר נשמתו עם גופו כך הוא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ע"י התורה שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] שבה שורה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה

as it is written, "Come, eat of My bread," for the Torah too is the level of "My bread," as it were. For just as through bread a person lives and his soul is joined with his body, so is the drawing down of the Infinite Light through the Torah, which is the level of Supernal Chochmah, in which the Infinite Light, blessed be He, rests.

ובה ועל ידה נמשך ומתלבש במדות חסד דרועא ימינא כו' וגם נמשך מזה מזון לנפש כמ"ש ותורתך בתוך מעי.

And in it and through it [the light] is drawn and clothed in the attributes, Chesed being the right arm, etc. And from this, too, nourishment is drawn for the soul, as it is written, "and Your Torah is within my innards."

35 והנה בחי' זו של הרועים היא המשכה בבחי' פנימית שזהו ענין ותורתך בתוך מעי וכמו השגת התורה שיהיה מושג ונתפס בשכלו פסק הלכה

Now this level of the shepherds is a drawing-down in an inward way; this is the meaning of "and Your Torah is within my innards," as with the comprehension of Torah, that a ruling of law be grasped and held by one's intellect,

וכן בהתבוננות שיהיה מושג גדולת הבורא ית' כמ"ש וידעת היום כו' דע את אלקי אביך כו' ולפי השכל כך יהיה האהבה כו'.

and likewise in contemplation, that the greatness of the Creator, blessed be He, be grasped, as it is written, "Know this day, etc.," "Know the G-d of your father, etc."; and as the intellect is, so will the love be, etc.

36 וזהו כמשל הרועה שמאכיל ומשקה את הצאן שזהו השפעת החיות בפנימיות וכן בכל דור הם ראשי אלפי ישראל המלמדים אותם תורה.

And this is like the analogy of the shepherd who feeds and waters the sheep, which is the bestowal of life-force inwardly. And so in every generation there are the heads of the thousands of Israel who teach them Torah.

וכמאמר משה שפיר קאמרת שנק' רבא משה ע"ש [על שם] שהיה מלמד תורה כו' וכן מה שהרועים מתפרנסים ע"י הוא ג"כ השגה בפנימיות וכמו ע"ד ומתלמידי יותר מכולם.

And as in the saying "Moshe, you have spoken well," in which Rava is called Moshe because he taught Torah, etc. And likewise, what the shepherds are sustained by through this is also an inward apprehension, in the manner of "and from my students more than from all."

37 וכן למעלה מעלה הוא גילוי אוא"ס [אור אין סוף] בח"ע [בחכמה עילאה] שזהו ענין אכלו רעים כו'.

And likewise, far above, it is the revelation of the Infinite Light in Supernal Chochmah; this is the meaning of "Eat, friends, etc."

אך ענין הנסיכי אדם היינו שאינן בחי' רועים ומלמדים לישראל כמשה והאבות רק הם צדיקים תמימים כמו ישי שמת רק בעטיו של נחש.

But the matter of the princes of men is that they are not in the category of shepherds and teachers of Israel like Moshe and the Patriarchs; rather, they are perfectly righteous, like Yishai, who died only because of the counsel of the serpent.

38 ולא מצינו זה אפילו במשה רעיא מהימנא. ועכ"ז [ועם כל זה] הרי משה הוא רבינו. וכתיב זכרו תורת משה

And we do not find this even in Moshe, the Faithful Shepherd. And yet Moshe is "our teacher," and it is written, "Remember the Torah of Moshe."

משא"כ בישי שלא היה רועה ע"ד משה כו' ואעפ"כ [ואף על פי כן] נמצא בו מעלה יתירה שהיה תמים עד שמת רק בעטיו של נחש כו'.

Which is not so with Yishai, who was not a shepherd in the manner of Moshe, etc.; and nevertheless there is found in him a superior quality, that he was perfect, to the point that he died only because of the counsel of the serpent, etc.

ומהם נמשך ג"כ כח לנש"י [לנשמות ישראל] בעבודה בדרך בחי' מקיף מה שאין כן מהרועים נמשך בבחי' פנימיות ונק' מזון כנ"ל.

And from them too strength is drawn to the souls of Israel in [divine] service, in the manner of an encompassing [light]; whereas from the shepherds it is drawn inwardly, and is called food, as explained above.

אבל מהנסיכים נמשך רק בבחי' מקיף. וכמו הנסיך שהוא ענין מלוכה שהוא בחי' מקיף ששמו נק' על האנשים שבמדינתו כו'.

But from the princes it is drawn only in the manner of an encompassing [light]. Like a prince, which is a matter of kingship, which is the level of an encompassing [light], for his name is called upon the people of his country, etc.,

ואינו השפעה בפנימיות ממש (רק הוא עד"מ כמו אחד מתפעל מתפלת אדם צדיק המתפלל בדו"ר [בדחילו ורחימו] ומס"נ [ומסירות נפש] שע"ז מתפעל גם הוא.

and it is not an actually inward bestowal (but it is, for example, like one who is moved by the prayer of a righteous man who prays with love and awe and self-sacrifice, so that through this he too is moved.

והיא הארה מבחינת המקיף שהרי לא קבל ממנו בפנימית השכלה וחכמה ע"י דבור שהוא השפעה בפנימית כ"א שנתפעל מצדקתו והרי צדקתו ואהוי"ר [ואהבה ויראה] שלו הוא בבחינת ריחוק ממנו בחי' מקיף)

And this is an illumination from the level of the encompassing [light], for he has not received from him inwardly understanding and wisdom through speech, which is an inward bestowal; rather, he was moved by his righteousness, and his righteousness and his love and awe are at a distance from him, the level of an encompassing [light].)

אך נודע שהמקיף הוא מבחי' גבוה יותר מהפנימי כי המקיפים שרשן מסוכ"ע והפנימים מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

But it is known that the encompassing is from a higher level than the inward, for the encompassing [lights] are rooted in the light that encompasses all worlds, and the inward ones in the level of the light that fills all worlds.

וכעד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה שמושה יותר מלימודה. הגם שהלימוד הוא השפעה פנימית והשימוש הוא חיצונית אעפ"כ [אף על פי כן] מקבל ע"י יותר יראת שמים כו'.

And in a similar way our Sages said, "Greater is attending [upon the Torah's scholars] than studying it." Although study is an inward bestowal and attendance is external, nevertheless through it one receives more fear of Heaven, etc.

והוא כענין המשכה בבחי' מקיף (כי מה שיכול להיות נמשך בשכל התלמיד בבחי' פנימיות אינו רק הארה לבד משכל הרב. ולכן לא קאים אינש אדעתא דרביה כו')

And it is like a drawing-down in the manner of an encompassing [light] (for what can be drawn into the student's intellect inwardly is only a glimmer of the teacher's intellect; and therefore "a person does not grasp his teacher's mind, etc.").

ולכן נאמר אשור כי יבא כו' והקמונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם שע"י שמונה נס"א [נסיכי אדם] ידחו הרע בבחי' א' יותר מע"י הרועים

And therefore it says, "When Assyria comes, etc., we will raise up against him seven shepherds and eight princes of men": for through the eight princes of men the evil will be repelled, in one respect, more than through the shepherds.

כי הרועים שהם המשכה בבחי' פנימיות הנה ברבוי השתלשלות המדרגות יוכל לימשך מזה יניקה לחיצונים עד"מ מצפורני ידים לא כאברהם שיצא ממנו כו'.

For the shepherds, which are a drawing-down in an inward way, through the many levels of the chain of descent, nurture can be drawn from it to the external forces, as, for example, from the fingernails; not like Avraham, from whom came, etc.

39 וכן בהשגת התורה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] למשמאילים בה כו'. וכל האומר אין לי אלא תורה כו'. וצ"ל ג"כ המשכה משמונה נס"א [נסיכי אדם] בחי' מקיפים שהמקיף מסמא עיני החיצונים כו'. וזהו ענין תורה וגמ"ח [וגמילות חסדים] שע"י התורה נמשך בחי' מזון.

And likewise in the comprehension of Torah our Sages said, "For those who go to its left, etc.," and "Whoever says, 'I have only Torah,' etc." And there must also be a drawing-down from the eight princes of men, the level of encompassing [lights], for the encompassing [light] blinds the eyes of the external forces, etc. And this is the matter of Torah and acts of kindness: through the Torah the level of food is drawn.

40 וזהו בחי' הרועים. וע"י גמ"ח [גמילות חסדים] נמשך בחי' לבוש ומקיף וזהו בחי' ההמשכה שע"י נס"א [נסיכי אדם] גדולה שמושה כו'.

And this is the level of the shepherds. And through acts of kindness the level of a garment and an encompassing [light] is drawn, and this is the level of the drawing-down through the princes of men: "Greater is attending, etc."

ויובן יותר ענין ההפרש בין הרועים לנס"א [לנסיכי אדם] ע"ד שמצינו בר' יוחנן בן זכאי [ברבי]

And the difference between the shepherds and the princes of men will be understood further in the manner of what we find with Rabbi Yochanan ben Zakkai:

שהיה שר התורה המלמד תורה לישראל ועכ"ז [ועם כל זה] אמר לר' חנינא בן דוסא [לרבי] בקש עלי רחמים שתפלתו גדולה יותר הרבה משלו עד שאלמלי הטיח ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] כו'

he was the prince of the Torah, who taught Torah to Israel, and nevertheless he said to Rabbi Chanina ben Dosa, "Ask for mercy for me," for his prayer was much greater than his own, to the point that "had Rabbi Yochanan ben Zakkai pressed [his head between his knees], etc."

ומר"ח [ומרבי חנינא] בן דוסא לא נמצא שהיה מלמד תורה ע"ד ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] ולא נמצא משמו דינים במשנה.

And of Rabbi Chanina ben Dosa we do not find that he taught Torah in the manner of Rabbi Yochanan ben Zakkai, and no laws in his name are found in the Mishnah.

41 וזהו ע"ד ההפרש שבין הרועים לנס"א [לנסיכי אדם] כו' כי ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] היה רועה ומפרנס לישראל כמו מרע"ה [משה רבינו עליו השלום].

And this is like the difference between the shepherds and the princes of men, etc.; for Rabbi Yochanan ben Zakkai was a shepherd and sustainer of Israel, like Moshe our teacher, peace be upon him.

ורחב"ד [ורבי חנינא בן דוסא] לא היה בו בחי' זו אבל היה צדיק תמים בלי שום דופי

And Rabbi Chanina ben Dosa did not have this quality, but he was perfectly righteous without any blemish,

עד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שלא נברא העוה"ב [העולם הבא] אלא בשבילו והיו מקבלים ממנו נש"י [נשמות ישראל] דרכי העבודה והחסידות ע"ד גדולה שימושה כו' ותפלתו היתה נשמעת יותר מריב"ז [מרבן יוחנן בן זכאי]

to the point that our Sages said that the World to Come was created only for his sake; and the souls of Israel received from him the ways of divine service and piety, in the manner of "Greater is attending it, etc."; and his prayer was heard more than [that of] Rabbi Yochanan ben Zakkai.

וכן נאמר והקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נס"א [נסיכי אדם] שבחי' נס"א [נסיכי אדם] מועיל יותר נגד בחי' אשור כי יבא כו'

And so it says, "we will raise up against him seven shepherds and eight princes of men," for the level of the princes of men is more effective against the level of "Assyria, when it comes, etc.,"

לפי שממשיכים מבחי' סוכ"ע וכמו תפלת ר"ח [רבי חנינא] ב"ד [בן דוסא] להפוך הטבע כו' שהוא ע"י המשכה מבחי' סוכ"ע שלמעלה מסדר והדרגת ההשתלשלות כו':

because they draw down from the level of the light that encompasses all worlds; like the prayer of Rabbi Chanina ben Dosa to overturn nature, etc., which is through a drawing-down from the level of the light that encompasses all worlds, which is above the order and gradation of the chain of descent, etc.

42 וזהו ענין נרות דחנוכה. שטמאו כל השמנים שבהיכל מצד תגבורת חכמה דקליפה. לכן רצו להשכיחם תורתך כו'.

And this is the matter of the Chanukah lamps. For they [the Greeks] defiled all the oils in the Sanctuary through the strength of the wisdom of kelipah; therefore "they sought to make them forget Your Torah, etc."

וע"כ הוצרך להמשיך מבחי' שלמעלה מהחכמה דקדושה והוא מבחי' מקיפים עליונים. וזהו פך של שמן שהיה חתום בחותמו של כה"ג [כהן גדול] שהוא בחי' ורב חסד כו'

And therefore it was necessary to draw down from the level that is above the Chochmah of holiness, which is from the level of the supernal encompassing [lights]. And this is the cruse of oil that was sealed with the seal of the High Priest, which is the level of "and abundant in kindness," etc.

(ולפי שהוא מבחי' מקיף נמשך ונשפל גם למטה להדליק גם עתה בדורותינו שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים משא"כ בבהמ"ק [בבית המקדש] היה ז' נרות מבחי' ז' רועים אלא שהיה הגילוי ממש בבחי' פנימית כמאמר עדות היא לבאי עולם כו'.

(And because it is from the level of an encompassing [light], it is drawn and lowered below as well, to be lit even now in our generations when the Holy Temple does not stand; whereas in the Holy Temple there were seven lamps, from the level of the seven shepherds, except that the revelation was actual, in an inward way, as the saying goes, "It is a testimony to all who come into the world, etc."

ועמ"ש לקמן ע"פ כי אתה נרי הוי"ה והוי"ה יגיה חשכי. שם הוי"ה הראשון הוא בבחי' השתלשלות וממנו נמשך בחי' אתה נרי. והיינו הנרות דמקדש כו'.

And see what is written below on "For You are my lamp, Havayah, and Havayah illuminates my darkness." The first Name Havayah is in the level of the chain of descent, and from it is drawn the level of "You are my lamp": that is, the lamps of the Sanctuary, etc.

ושם הוי"ה השני הוא מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהשתלשלות ומזה נמשך בחי' יגיה חשכי והן הן נרות דחנוכה.

And the second Name Havayah is from the level of the light that encompasses all worlds, which is above the chain of descent, and from it is drawn the level of "illuminates my darkness"; and these are the Chanukah lamps.

ועד"ז הוא ענין ההפרש בין בחי' שבעה רועים לבחי' שמונה נס"א [נסיכי אדם] כי על ידי שבעה רועים נמשך המשכת המזון לכנ"י [לכנסת ישראל] בחי' ותורתך בתוך מעי שהוא מה שיכול להיות נמשך בפנימית זהו מבחי' שם הוי"ה הנמשך בעולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה].

And in this way is the difference between the level of the seven shepherds and the level of the eight princes of men: for through the seven shepherds is drawn the drawing-down of food to the Community of Israel, the level of "and Your Torah is within my innards," which is what can be drawn inwardly; this is from the level of the Name Havayah that is drawn into the worlds of Atzilus, Beriah, Yetzirah and Asiyah.

אבל ע"י נס"א [נסיכי אדם] נמשכים בחי' מקיפים והוא מבחי' שם הוי"ה שלמעלה מגדר ההתלבשות בהעולמות אלא שמאיר בבחי' מקיף וכענין תפלת רחב"ד [רבי חנינא בן דוסא] להפוך הטבע כו' כנ"ל

But through the princes of men encompassing [lights] are drawn, and it is from the level of the Name Havayah that is above the bounds of being clothed in the worlds, but shines as an encompassing [light], like the prayer of Rabbi Chanina ben Dosa to overturn nature, etc., as explained above.

והוא הנמשך ע"י מעשה המצות שהן המשכות בחי' מקיפים כי המצות הן נק' מצות המלך. ועיין בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית בענין מזון לבוש כו'.

And it is what is drawn through the deed of the mitzvos, which are drawings-down of the level of encompassing [lights], for the mitzvos are called "the King's commands." And see the discourse beginning "A Psalm, a song for the dedication of the House," on the matter of food and garment, etc.

ולכן בחי' משיח הוא ג"כ מנס"א [מנסיכי אדם] כי במשיח נאמר והריחו. מורח ודאין. וריח הוא בחי' מקיף ריחא דלבושייכו משא"כ הרועים הוא בחי' מזון כו'. ולקמן יבואר דבמשיח יש ב' הבחי'):

And therefore the level of Mashiach too is from the princes of men, for of Mashiach it is said, "vaharicho" (and he shall scent), [that is,] "he smells and judges"; and smell is the level of an encompassing [light], "the scent of their garments," whereas the shepherds are the level of food, etc. And below it will be explained that in Mashiach there are both levels.)

43 **ובזה יובן הגמ' [הגמרא] בש"א [בית שמאי אומרים] יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך. וטעמא דב"ש [דבית שמאי] דיליף מפרי החג שיום ראשון מקריב י"ג מכאן ואילך פוחת והולך כו'.**

And through this the Gemara will be understood: Beis Shammai say, on the first day one lights eight; from then on one goes on decreasing. And the reason of Beis Shammai is that they derive it from the bullocks of the Festival, where on the first day one offers thirteen, and from then on one goes on decreasing, etc.

ובה"א [ובית הלל אומרים] יום ראשון מדליק א' מכאן ואילך מוסיף והולך כו'. כי הנה ענין פרי החג הוא ג"כ המשכת מקיפים עליונים כי סכות הוא התגלות המקיפים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו.

And Beis Hillel say, on the first day one lights one; from then on one goes on increasing, etc. For the bullocks of the Festival, too, are the drawing down of supernal encompassing [lights], for Sukkos is the revelation of the encompassing [lights], as it is written, "For His kindness has prevailed over us."

44 וע"י המשכה זו מתבררים ג"כ הע' [השבעים] שרים ונהפכים ליבטל באור זה. וזהו הללו את ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו.

And through this drawing-down the seventy princes are also refined and transformed, to become nullified in this light. And this is [the meaning of] "Praise Havayah, all nations, etc., for His kindness has prevailed over us."

ולכן מתחיל בי"ג פרים כנגד י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהם מקיפים כנודע. ואח"כ הולכין ומתמעטין כי כיון שכבר נבררו כמה בחי' ע"י המשכה שביום ראשון ע"כ א"צ [אין צריך / אינו צריך] עוד להארה גדולה כ"כ [כל כך] כיום ראשון כו'.

And therefore it begins with thirteen bullocks, corresponding to the thirteen attributes of mercy, which are encompassing [lights], as is known. And afterwards they go on diminishing, for since several levels have already been refined through the drawing-down of the first day, there is no longer need for so great an illumination as on the first day, etc.

45 והנה בחנוכה ממשיכים ג"כ בחי' מקיפים הנ"ל שע"י יהיו נדחים הקליפות.

Now on Chanukah too these encompassing [lights] are drawn down, so that through them the kelipos will be repelled.

אך בחנוכה הוא בבחי' מלחמה. וכמ"ש סבוני כו' בשם ה' כי אמילם כו' והיינו ג"כ ע"י המקיפים דוקא. וזהו טוב לחסות בהוי"ה מבטוח כו' כמ"ש במ"א.

But on Chanukah it is in the mode of war, as it is written, "They surrounded me, etc.; in the name of Havayah I will cut them down, etc."; and that too is specifically through the encompassing [lights]. And this is [the meaning of] "It is better to take refuge in Havayah than to trust, etc.," as explained elsewhere.

46 ובסכות להיותו מדאורייתא אינו ע"י מלחמה אלא שנעשו נכנעים ממילא ע"י גילוי זה כו'. וכיון ששני הענינים הוא המשכת בחי' מקיפים ע"כ למדים ב"ש [בית שמאי] לנרות דחנוכה מפרי החג שמתחלה צ"ל גילוי גדול יותר.

And on Sukkos, since it is from the Torah, it is not through war; rather they become subdued of themselves through this revelation, etc. And since both matters are the drawing down of encompassing [lights], Beis Shammai therefore derive the Chanukah lamps from the bullocks of the Festival: at first there must be a greater revelation,

47 ואח"כ יהיה מתמעט והולך מטעם הנ"ל בפרי החג.

and afterwards it goes on diminishing, for the reason explained above regarding the bullocks of the Festival.

וב"ה [ובית הלל] סברי מעלין בקודש כו'. פי' דלא דמי ללמוד זה מפרי החג. כי חג הסכות הוא דאורייתא. ואורייתא מחי"ע [מחכמה עילאה] נפקת מלמעלה למטה. ואם כן בא ונמשך הגילוי מצד עצמו מלמעלה למטה.

And Beis Hillel hold, "we ascend in holiness, etc." Meaning: the two are not alike, so that this could be learned from the bullocks of the Festival; for the festival of Sukkos is from the Torah, and the Torah comes forth from Supernal Chochmah, from above to below. If so, the revelation comes and is drawn of itself, from above to below.

48 ולכן גם ההארה היותר גבוה יוכל לבא ולימשך בתחלה כי מי מעכב ומי מונע להי' יתי"ש [יתברך שמו]. והיד ה' תקצר.

Therefore even the highest illumination can come and be drawn at the very beginning, for who can hold back and who can prevent G-d, may His Name be blessed? "Is the hand of Havayah too short?"

משא"כ בחנוכה שהוא מדרבנן שהם המשיכו להיות גילוי זה וא"כ כיון שממשיכים זה מלמטה א"א להגיע ולהמשיך הגילוי הגדול בתחלה כ"א מעט מעט.

Which is not so with Chanukah, which is rabbinic: it was they who drew down this revelation. If so, since it is drawn from below, it is impossible to reach and draw down the great revelation at the start, but only little by little.

שמתחלה ממשיכים נר א'. ואח"כ מעלין בקודש כו' והולך ומוסיף אור כו'.

At first one draws down one lamp, and afterwards "we ascend in holiness, etc.," and the light goes on increasing, etc.

(ודוגמא לדבר מפסח וספה"ע [וספירת העומר] כי בפסח היה הגילוי באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] מצד עצמו שנגלה עליהם ממ"ה [מלך מלכי המלכים] כו'. ואח"כ צ"ל וספרתם לכם להפוך המדות ע"י שממשיכים היום יום א' לעומר לנה"ב [לנפש הבהמית] כו'.

(And an example of the matter is Pesach and the Counting of the Omer: for on Pesach the revelation was an arousal from above, of itself, "the King of kings revealed Himself to them, etc." And afterwards there must be "And you shall count for yourselves," to transform the emotive attributes, by drawing "today is one day of the Omer" into the animal soul, etc.

ולמחר היום שני ימים. ואין אומרים יום שני אלא שני ימים. כלומר היום נמשך בחי' עליונה יותר הכוללת שני ימים ואח"כ מוסיף והולך אור כו'. נמצא בספירת העומר שהיא אתערותא דלעילא ע"י אתערותא דלתתא הוא ממשיך מעט מעט והולך ואור כו' ב' ימים ג' ימים כו'.

And tomorrow, "today is two days"; and one does not say "the second day," but "two days." That is to say, today a higher level is drawn that includes two days, and afterwards the light goes on increasing, etc. Thus in the Counting of the Omer, which is an arousal from above through an arousal from below, one draws down little by little, and it goes on growing brighter, etc.: two days, three days, etc.

וזהו כמו בחנוכה תחלה נר א' ואח"כ מוסיף והולך כו'. אבל בפסח שהיה הגילוי מעצמו הרי כללות האור הנמשך אח"כ בכל ימי העומר היה גילוי זה כולו בעצמו בתחלה כו' מטעם הנ"ל.

And this is like Chanukah: first one lamp, and afterwards it goes on increasing, etc. But on Pesach, when the revelation was of itself, the whole of the light that is drawn afterwards through all the days of the Omer, this entire revelation itself was there at the beginning, etc., for the reason explained above.

וגם מזה יובן מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בספה"ע [בספירת העומר] ממשיכים מקיפים דאימא אבל הפנימיים אין בנו כח להמשיך רק בזמן בהמ"ק [בית המקדש].

And from this, too, will be understood what is written in Pri Etz Chaim on the Counting of the Omer: that we draw down the encompassing [lights] of Imma, but the inner ones we do not have the power to draw down, except in the time of the Holy Temple.

והוא כמ"ש בענין שבעה רועים דהם בחי' פנימיים וזה היה במנורה שבבהמ"ק [שבבית המקדש] ז' קנים. משא"כ עכשיו ממשיכים מבחי' המקיפים שהם ח' נס"א [נסיכי אדם]:)

And this is as explained regarding the seven shepherds, that they are the level of the inner [lights], and this was in the Menorah in the Holy Temple, seven branches; whereas now we draw down from the level of the encompassing [lights], which are the eight princes of men.)

ובכל הנ"ל יובן ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שקדמה לעול מצות היינו שהוא בחי' בכל מאדך בירור נה"ב [נפש הבהמית] נר ה' נשמת אדם.

And through all the above, the matter of accepting the yoke of the kingdom of Heaven, which precedes the yoke of the mitzvos, will be understood: it is the level of "with all your might," the refinement of the animal soul, "the lamp of Havayah is the soul of man."

ואע"פ [ואף על פי] שזהו בחי' אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] הוא קודם לעול מצות עם היות נר מצוה בחי' אספקלריא המאירה. אך משום שע"ז יש גילוי בחי' עליונה יותר כנ"ל.

And although this is the level of the speculum that does not shine, it precedes the yoke of the mitzvos, even though "a mitzvah is a lamp" is the level of the luminous speculum. But [it precedes] because through it there is a revelation of a higher level, as explained above.

ועוד שהוא כמו הפתילה ושמן שאין דרך להיות נתלה האור בשמן שהוא נר מצוה. כ"א ע"י שנאחז תחלה בפתילה היא בחי' נר הוי"ה נשמת אדם כנ"ל. (ועמ"ש ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב כו')

And further, because it is like the wick and the oil: there is no way for the light to hang on the oil, which is "a mitzvah is a lamp," except by first taking hold on the wick, which is the level of "the lamp of Havayah is the soul of man," as explained above. (And see what is written on "I saw, and behold, a menorah of gold, etc.")

ולכן ג"כ ספה"ע [ספירת העומר] שהוא זיכוך נה"ב [נפש הבהמית] אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] קדמה למ"ת [למתן תורה] דשבועות שהוא נר מצוה.

And therefore too the Counting of the Omer, which is the refinement of the animal soul, the speculum that does not shine, precedes the Giving of the Torah on Shavuos, which is "a mitzvah is a lamp."

וזהו וספרתם לכם ממחרת השבת. כי השבת הוא בחי' נר מצוה. אבל בחי' קדושתי שלמעלה מקדושתכם נק' ממחרת השבת כלומר למעלה מבחי' השבת.

And this is "And you shall count for yourselves from the day after the Sabbath." For the Sabbath is the level of "a mitzvah is a lamp"; but the level of "My holiness is above your holiness" is called "the day after the Sabbath," that is, above the level of the Sabbath.

וזהו ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] דבור אנכי ולא יהיה לך שלפני מצות שבת.

And this is the matter of accepting the yoke of the kingdom of Heaven, the utterances "I am" and "You shall have no [other gods]," which come before the mitzvah of Shabbos.

והוא ענין וספרתם לכם ספירת העומר זיכוך הנפש כנודע ותקון המדות לאהפכא חשוכא לנהורא:

And it is the matter of "And you shall count for yourselves," the Counting of the Omer, the refinement of the soul, as is known, and the rectification of the emotive attributes, to turn darkness into light.

49 ולהבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם. דודאי הרועים הם יותר נעלים מהם במה שהם משפיעים מבחי' פנימיות. משא"כ בנס"א [בנסיכי אדם].

And to understand the explanation of the above regarding the eight princes of men: certainly the shepherds are loftier than they, in that they bestow from the level of the inner dimension, which is not so with the princes of men.

והיינו לפי שהרועים נשמתם מבחי' פנימיות. והנסיכים מבחי' חיצוניות (ולכן משה הוא מהרועים. ואליהו מהנסיכים. ונודע דמשה הוא מבחי' פנימיות ואליהו מבחי' חיצוניות)

That is because the souls of the shepherds are from the level of the inner dimension, and the princes from the level of the outer dimension (and therefore Moshe is among the shepherds and Eliyahu among the princes; and it is known that Moshe is from the level of the inner dimension and Eliyahu from the level of the outer dimension).

אמנם בזאת יתרון מעלת נס"א [נסיכי אדם] שנשמתם הם מבחי' עולם העליון יותר מנשמות הרועים אלא שהם מבחי' חיצוניות של העליון. והרועים הם מבחי' פנימית של התחתון.

However, in this lies the superiority of the princes of men: their souls are from the level of a higher world than the souls of the shepherds, except that they are from the outer dimension of the higher, and the shepherds are from the inner dimension of the lower.

והוא כמו עד"מ שהעלים של מיני פירות החשובים ויקרים מאד יש בהם יתרון מעלה משאר פירות.

And it is, for example, like the leaves of very prized and precious kinds of fruit, which have a superiority over other fruits.

אע"פ [אף על פי] שהעלים הם חיצוניות. ואין בהם טעם אפי' [אפילו] כבמיני פירות הפשוטים מ"מ הם ממין וסוג אחר החשוב הרבה יותר ממין פירות הגרועים.

Although the leaves are external and have no taste, not even as much as the simple kinds of fruit, nevertheless they are of another kind and category, far more prized than the kind of inferior fruits.

ונגד זה יש מעלה בפירות על העלין במה שמ"מ הם מין פרי ויש בהם טעם משא"כ בעלין כו'.

And against this, the fruits have a superiority over the leaves, in that they are nevertheless a kind of fruit and have taste, which is not so with the leaves, etc.

50 והנה עד"ז יש ב' מיני נשמות שיש נשמות יראים ושלימים כמו עולה תמימה. ואעפ"כ [ואף על פי כן] אינם יכולים ללמד לזולתם תורת ה'. ויש נשמות בעלי תורה ואינן שלימים בתכלית כ"כ [כל כך] בלי שום דופי כמו נשמות הנ"ל.

Now in this way there are two kinds of souls. There are souls of the G-d-fearing and the whole, like "a perfect burnt-offering," and nevertheless they cannot teach others the Torah of G-d; and there are souls of masters of Torah, who are not so utterly whole, without any blemish, as the souls mentioned above.

51 והיינו שהיראים ותמימים נלקח נשמתם מעלמא דאתכסיא וע"כ אינם פרנסי הדור לפי שהם מעלמא דאתכסיא בבחי' הסתר והעלם והוא המשומר ממגע וכו' ומ"מ אינם בעלי תורה כ"כ [כל כך] להיותם רק בבחי' חיצוניות עליון.

That is, the souls of the G-d-fearing and the perfect are taken from the hidden world, and therefore they are not the providers of the generation, since they are from the hidden world, in a state of hiddenness and concealment; and it is "that which is guarded from contact," etc. And nevertheless they are not such masters of Torah, since they are only the level of the outer dimension of the higher.

52 ובעלי תורה הם מבחי' פנימית רק שהם מבחי' פנימית תחתון עלמא דאתגליא לכן הם בהתגלות ללמד כו'.

And the masters of Torah are from the level of the inner dimension, except that they are from the level of the inner dimension of the lower, the revealed world; therefore they are in a revealed state, to teach, etc.

ועד"ז הוא ענין שמונה נסיכי אדם ששרשם משמונה תקונים הראשונים שבי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א שהם בחי' מקיפים.

And in this way is the matter of the eight princes of men, whose root is from the first eight of the thirteen tikkunim of the beard of Arich Anpin, which are the level of encompassing [lights].

כי תקון לאלפים הוא בחי' או"פ [אור פנימי] כי לאלפים היינו אאלפך חכמה אאלפך בינה שאו"א [שאבא ואימא] יונקים מבי' מזלות דא"א ויניקה זו היא בחי' או"פ [אור פנימי]

For the tikkun "to the thousands" (la'alafim) is the level of inner light, for "la'alafim" is [as in] "I will teach you (a'alefcha) Chochmah, I will teach you Binah"; for Abba and Imma draw nurture from two mazalos of Arich Anpin, and this nurture is the level of inner light,

והוא כמו בחי' רועים ישראל מפרנסים כו' אכלו ריעים או"א [אבא ואימא] כו' וזהו נוצר חסד לאלפים.

and it is like the level of the shepherds, "Israel sustain, etc.," "Eat, friends," Abba and Imma, etc. And this is [the meaning of] "He preserves kindness for thousands (la'alafim)."

53 ולכן האל"ף תמונתו יו"ד למעלה ויו"ד למטה ו"ו באמצע. כי ההמשכה בפנימית צ"ל ע"י צמצום כו'.

And therefore the form of the Alef is a Yud above, a Yud below and a Vav in the middle, for the drawing-down inwardly must come through contraction (tzimtzum), etc.

אבל ח' מזלות הראשונים שקודם בחי' לאלפים הם בחי' מקיפים ומשם שרש ח' נס"א [נסיכי אדם] והרי הם למעלה ממקור בחי' הרועים ששרשם מבחי' חו"ב [חכמה ובינה] שהם בחי' לאלפים הנ"ל.

But the first eight mazalos, which precede the level of "to the thousands," are the level of encompassing [lights], and from there is the root of the eight princes of men; and so they are higher than the source of the level of the shepherds, whose root is from the level of Chochmah and Binah, which are the level of "to the thousands" mentioned above.

אך מ"מ הרועים הם מבחי' פנימית והנס"א [והנסיכי אדם] מבחי' חיצוניות רק שהם חיצוניות עליון כו'.

But nevertheless the shepherds are from the level of the inner dimension and the princes of men from the level of the outer dimension, except that they are the outer dimension of the higher, etc.

54 ובחנוכה שטמאו כל השמנים שבהיכל שהוא בחי' הפגם המגיע בחו"ב [בחכמה ובינה] ע"כ הוצרכו לתקן ע"י מקיפים דוקא שלמעלה משרש החכמה.

And on Chanukah, when they defiled all the oils in the Sanctuary, which is the level of the blemish that reaches Chochmah and Binah, they therefore needed to rectify it specifically through encompassing [lights], which are above the root of Chochmah.

ובסכות ממשיכים ג"כ י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] וזהו ענין י"ג פרים כו'. רק שבסכות נכנעים ע"ז ממילא הע' [השבעים] שרים כו' משא"כ בחנוכה כו' וכנ"ל.

And on Sukkos the thirteen tikkunim of the beard are also drawn down, and this is the matter of the thirteen bullocks, etc. Only, on Sukkos the seventy princes become subdued of themselves through this, etc., which is not so on Chanukah, etc., as explained above.

55 וע"ז נחלקו ב"ש [בית שמאי] וב"ה [ובית הלל] בענין הדלקת נ"ח וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל]. עוד יש פי' בענין ז' רועים וח' נס"א [נסיכי אדם] כי בז"ת [בז' תחתונות] הי' [היה] שבירה ובינה רקיעא תמינאה נק' עלמא דחירו יין המשומר.

And on this Beis Shammai and Beis Hillel disagree regarding the lighting of the Chanukah lamp, as explained above. There is a further explanation of the seven shepherds and eight princes of men: for in the seven lower [Sefiros] there was the shattering, and Binah, the eighth firmament, is called the world of freedom, the "wine preserved [in its grapes]."

והנה ז' רועים נמשכים מז"ת [מז' תחתונות] ושמונה נס"א [נסיכי אדם] מבחי' רקיעא תמינאה לכן הם מועילים יותר לדחות בחי' אשור. ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית כו':

Now the seven shepherds are drawn from the seven lower [Sefiros], and the eight princes of men from the level of the eighth firmament; therefore they are more effective in repelling the level of Assyria. And see what is written on "For the conductor, on the sheminis, etc."

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/mikeitz/4/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok